

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlat svakog četvrtka u arku.
 Doplat se novčadaju ako se i notiskaju.
 Nihiljogovani listovi se noprimalju.
 Preputa se poštarinom stoji 2 for., za soljako 3 for. na godinu.
 Razmjerno for. 1/2, 1 za pol godinu.
 Izvan carovine višo poštarina.
 Na malo jedan broj 5 novč.

Urodništvo i administracija nalazi se u Via Toronto br. 12.

Nepodplatni se doplat ne tiskaju.
 Pripremlena se pisma tiskaju po 5 avč. svaki rodnik. Oglaš od 10 redakih stoje 60 avč., na svaki rodnik više 5 avč.; ili u slučaju opovravanja uz pogodilo se upravom. Novci se šljaju poštaricom naplatom (asogno postalo) na administraciju „Naša Sloga“. Imo, prezimo i naj. bližu putu valja točno osnažiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se isvanje napiše: „Reklamacija“.

Poziv na predplatu.

Koncom tekućega mjeseca izišće predplata na „Našu Slogu“ za god. 1887. Tom prilikom pozivljamo sve naše čitatelje, da se iznova i na vrijeme na naš list predplato, da tako umognomo vođ na početku godino znati na čemu smo.

Sve ono, koji nisu je do sada s nami poravnali svoga računa, molimo najzobližnije, da to čim prije uiništi izvolo.

Ufamo se, da do nam ostati vjornu svi dosadašnji predplatnici, koji su nas u našom točkom poduzetia svojski podupirali. Oni, koji nisu ušli točno lista pladati, neka nam to odmah javu, da njih list obustavimo, da tako nobudo kasnije noprilikah nam ni njim.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imudnjeje for. 6, a za soljako for. 2. Na pol godine polovinu gorijih cionak.

Uprava „Naša Sloga“.

Istarski sabor.

IV. sjednica dne 5. decembra 1887.

U prisustvu 37 članova i vladnoga zastupnika otvoril gosp. predsjednik sjednicu u 11. ul. Predla govori, kojim pripominja, da Nj. Veličanstvo oasar i kralj slavi na osoro dobronogodišnjost svoga vladanja, pak da do i nastupaju ovo zemlje proslaviti taj zgodnja i da do zemaljski odbor udostiti nadu proslavo. U znak, da se slavje poveo odobrava, nastaju svi članovi sabora sa svojih sjedniala a na strani manjine duju se sliviti

Iza toga priobdi gosp. predsjednik, da su mu predno dva prošnja proti poprmljuju zakoneku osnovu glado upravo obinekih konservativnih čimnala, i to jedna po g. dru. Laginji od obdine boljunsko, a druga po g. Spindiću od obdine buzetaku.

Prošita za tim upit pošt. Babudera i drugovah glado popravka cesty Kapura-Test, koj se je već lamjekoga zasjedanja a. kr. vladi preporučilo.

Rečo za tim, da ima interponolnju dra. Volarića i još četvorice, da je isto, kako mu se je reklo, upravljona na zastupnika o. kr. vlado, to ju dajo pročitali interponolnju. Ovaj ju svojim jakim glasom i naglasuju pojedine stavke, prošita. Pošto, tom čulo se mramljanje i kašljanje na galeriji, koje je pak skoro utištalo. Predsjednik bio je puo u nastupiti zasjedanje puo sta, pačo neko vrijeme sve je pozorno slušalo.

Interpelacija

na visoku o. kr. vlado.

Obzirom na sljedeće činjenice:
 1. Polag službenoga popisa pučanstva od god. 1880. ima u Istri 284.154 svila stanovnika, i to 104.786 Slovena (121.732 Hrvata, 43.004 Slovenca) proma 114.201 Talijana.

Usuprot tomu većina činovnikah, osobito političkih ureda, nepozna jezika velike većine pučanstva; hrvatski jezik u službenih oglaših ili se norabi ili se nečovno izopćuju; službenici javni na državnoj zepalnici Divača-Pulj takodjor neznanju jezika hrvatskoga, dočimne slovenskoga; imona postaja nisu pisana takodjor tim jezikom; isto valja o napisih na vešici o. k. uradab.

Za primjer samo budi spononuto da keđ političke oblasti kotara Voloskoga, koji je čisto hrvatski, odnosno slovenski, ni porovodni politički činovnici, ni porozovni, ni čimeki izvjestitelj neznanju hrvatski ni slo-

vonski, to se s pukom ili norazumlju ili se moraju slušati čimnom, ili je narod sljion rabiti drugi jezik, u kojem se namunije dovoljno izraziti.

Slidil naravno, da se i zaplenil sa strankami nastavlja u tuđom jeziku.

Nopravica je čim vođa, što se hrvatskim, dočimne slovenskim strankam obdino pišo talijanski ili njemački na njihovo dopiseo hrvatsko ili slovensko, dočim se Talijanom i na talijansko dopiseo obdino odgovar talijanski.

2. Na pitanja za ustrojstvo hrvatskih ili slovenskih škola ili parolaha neka se odgovora po mjesoco, a kadgod ni na godinu danila.

3. Novolnabranim slovenskom saboru, bill Hrvat ili Slovenoi, i to čisto hrvatskih ili slovenskih kotara, daju se u smislu §. 52 pokrajinskoga sabornoga rodn dokaznenio o isboru pisano u njemačkom i talijanskom jeziku.

Kod otvorenja saborakoga zasjedanja vladni povjoronik no spononu ni riobdi u jeziku puka, koga podpisani často se nastupit, u jeziku većine stanovnika pokrajine, proveda rabi oba zemaljska jezika vladni povjoronik u saboru pokrajine Goricko, nam sasjedno i slidno po narodnosti stanovnikah.

4. Imenovanje vladni povjoronika na sabor je dočudo po §. 37 pokrajinskoga reda pečno proučivljenoga gospodina namjostnika, ali nemožno a da nespononemo, da naa je imenovanje andanoga povjoronika o. kr. vlado udvratilo u vjori, da se do sad na slavonsko vodnu pučanstva u Istri nikakva obizir noprizima, jer je još ovo saborako periodu napadne modju odraditlje priletalo talijansko stranki ovoga sabora, koji se jo kao kotarski poplavju prijo u Dalmačiji, u Imenije u Lozljaju často i bez rasloga stavljaju u odta oprieku na avojim službenim položajima i na opravudimil i zakonitih zahtjev hrvatskoga pučanstva u pitanju njegovih političkih pravah.

5. Neko ovih stvarih bilo se vođ izloženo u visokom saboru, ali zastupnik vlado kao da jih nije čuo.

Čielo to stanju nuodgovora ni najmunje namjeran „svihonoga znadga vladaca i odlovanju, više puta ušinjonom od strano srodlanju vlado državno, a protivno ju ravno tomolnom zakonu državnomu od 21. decembra 1887. br. 142, naredio članke XIX. istoga.

Zato podpisani stavljaju upit:
 Misli li visoka vlado uraditi javno stanju u Istri tako, da beđu faktično većona politička prava hrvatskoga, odnosno slovenskoga naroda u Istri, zasjednoma u temeljih zakonih države, a posvečnoma višeputa oditovanimi namierami.

2. Ako visoka vlado noprizima još usto, kako opravdava taj svoj postupak i koji ju razlozi zadržuju, da nuodovolji sljion i pravica većine puka ovo pokrajine znamenito u svazi državnoj rad provednih razloga.

Porod 1. decembra 1887.

Dr. Fran Volarić v. r. i podpisali ostalih članova manjine.

Pradv gosp. predsjednik interponolnju gosp. zastupniku o. kr. vlado, rečo, da ima drugu od dra. Laginje i još četvorice i dajo ju pročitali g. interpolanti, pošto da on nezna o čom radi, nit nepozna jezika, ta kojim je napisana. Dr. Laginja opazi, ta kojim je napisana, da je vođ prijo ročno g. predsjedniku o čem interponolnja radi i prošita ju pak hrvatski vs samo nešto mramljanje na galeriji i med zastupnici većine.

Interpelacija.
 Na gosp. zastupnika visoko cesarsko-carjevako vlado.

Podpisani došli su, da je o. kr. namjostništvo odbilo sve molbe glavarstva obdine Kastva, tičuće se pomoći od strane države za popravak obstojećih i zidanje

novih vodnjakah i štopnah u području ono obdino.

Obzirom na to: 1. da obdina nastavka kolleko možda nijedna u Istri skrbi za to, da pučanstvo bude providjono dostatnom vodom za gospodarstvo i za pišje;

obzirom na to: 2. da i obdina čiola i pojedina sola mnogo troše na takovo stvarj; obzirom na to: 3. da je puk u ovih stvarnah mnogo slion na takovo radnje, to je potrohno u njom pobuditi želju, da noprudje a njim tim, da me se dajo pomodi;

obzirom na to: 4. da je obdina nastavka, ditična pomodi i za štopna jar posvo ndovoljiti namjeram cesarske vlado; obzirom na svo to podpisani pitaju gospodina zastupnika cesarske vlado:

1. Jo li istina, da cesarsko-kraljevsko namjostništvo nije ušličelo nijednu ovo glado podnesomu molbu na državno pomođ za gradnju i popravku javnih vodnjakah i štopnah u području mjestno obdine Kastva?

2. Ako jo to istina, kako do cesarsko-kraljevsko vlado opravdati taj postupak?

Porod 1. decembra 1887.

Dr. M. Laginja i podpisali ostalih članova manjine.

Za pitanja isto se jo mnogim doista kaaljalo, neki sl dištili nos, ali nečijašo ono žalubuko kao u III. sjednici.

Vladni povjoronik odgovora na interponolnju, postavljomu po dr. Constantinulu i drugovih u III. sjednici i rečo, da je posvo beztomoljan gins, da predajeđ nildvo o. kr. zemaljskoga školskoga vlado rada a ministarstvom o tom, da se sjednicu istoga odbrzaju u kojom drugom gradu pokrajini ili levan njo, nego se to do sada čini, naimo u Porodu.

Prolašio na dnovni rad izvješuju dr. Lius u imo školskoga odbora o školskom obradnu za godinu 1886.

Pošt. Znam liš kaže, da vođo vidi kakova pristodnja ni no beđu u školskom fondu, jer je pomnuto, da u pokrajini, osobito na solhi, manjka školah i da nelma legloda, da se jih tako bezg ustrojji. Nečini nlikakva predloga, nego preporuča sl. zem. odbor. da nastoji izglatiti tereti i koristi škole, priekočiv u pomođ siromaćini obdinau, osobito kod zidanja školskih zgradnah, da se tako pospjeshi mizdana nau-brazba puka.

Dr. Lius odgovara, da se čudi kako se možo prigovarati pristodnjam, kad jo uvjek boljo, da se troši manje nego li višo.

Pošt. Za mi liš uzvati mu dozvolom g. prodajonika, da pristodjo u školskom su temeljeno, da ima noprupunjenih učinoma odgovarajućih zgradnah; ponavlja a toga svoju preporuku glado podporah za školsko zgrad.

Pošt. Dr. Gampitelli voli, da se obovoj zakladi nuodlučuje ovdje, nego keđ zem. školskoga vioda; večo svote, da se odlučjo za možobitno potroh.

Predlog školskoga odbora se iza toga po veđni prima.

Pošt. Dr. B. u b b a izvješuju u imo školskoga odbora o 2. točki dnovnoga reda, naimo o promjeni neklih §§. pokrajinskoga zakunaka o pravih učiteljskoga osoba. Predlaže se promjena §§. 27., 29. i 30. zakuna 3. novembra 1874., i zakon 10. decembra 1878., kojim su bili §§. 28. i 25. prvona-vednoga zakuna promijenjeni. Plače učiteljnih i učiteljicah ostaju noprornjenone naimo I. reda sa 600, II. reda sa 500, III. reda sa 400 za učiteljo, tom samo razlikom, da dobivaju po 100 for. višo učitelji u Pulj; za učiteljice po 20% manjo po svuda. Za podučiteljice ustanovljuju se plača od 3 50 for., za podučiteljice 300. Plače

učiteljah na građjanekih školah nuodvisnili i trih viših; razrodih građjanekih školah osamrazrodnih ustanovljaju se na 800 for. na prvu kategoriju, 700 za drugu. Učiteljice istih školah 20% manje. Prvi potgodišnji doplatak službovanja dajo se svim učiteljom, učiteljicam, podučiteljcom, podučiteljicom po 15% najnižo plaće pojedinih kategorijah, pošto služo noprortgnuto i sa dobim uspjohom pet godinah iza što su položili ispit usposobljenja. Pod istim uvjotil dnjo se isto doplatko do 30. godino službovanja. — Glado stannarino ustanovljujo se, da imaju ravnotilji građjanekih školah i pučkih na dva i više razredah stan u naravi od najmanje dvio sobo i prostranili prostorijah ili stannarinu od 250 for. u Pulji, od 140 u Porodu i od 100 for. druguda. Ostali učitelji dobivaju shodan stan u naravi, ili stannarinu od 80 for., osim Pule, gdje dobivaju 200 for., Voloskoga i Opalj, gdje dobivaju 100 for.

To valja i za učiteljice a razlikom glado stannarine, naimo, da dobivaju 20% manje. Podučiteljci dobivaju u Pulj 100 for., drugud 60 for., podučiteljice 80 for. u Pulj, drugud 40 for.

Gosp. izvjestitelj opravdava to promjone u poduljem izvješuju. Vidi, da bi školski odbor bio rad i lankje godine poboljšao stanje učiteljskoga osoba, ali da nije dopuštalo akononidno stanje zemlje, to da jo bio upatit. zem. odbor, da stvar proudava za bolja vremena. Sad da su lata nadolial i da se možo poboljšati. Opravdava višak za Pulu, odnosno i Porod to Volosko i Opalju, kao i jednak postotak potgodišnjih doplatakah za sve učiteljo i učiteljice, bilo kojega mu drago plačovnoga razrodca.

U glavnoj raspravi progovori kratko pošt. Spindić najprije hrvatski (bilo je u razmjeru sa sjednicom III. prilično mirno) pak talijanski, i rečo, da se posvo nlašo na načel, koje su vodila školski odbor glado potgodišnjih doplatnah, da se je stalno obdino popitalo glado stannarine, da nozna hodo li no zadovoljiti §. 55. školskoga državnoga zakuna, da imaju nalno takova biti, da učitelj za životn svo svojo silo školl posvoiti. Svakako predloženom zakonikom osnovom se poboljšava stanje učiteljskoga osoba i on do glasovani za zakon pridržuju si pravo, da uđini kod pojedinih predlogah promjono.

Pošt. dr. G m b u i kaže, da je on bio uvjek zagovornik učiteljah, da jo veđ god. 1883. za njo govorio, da jo jedino 1886. protivnoga namionja bio, ali da jo imno svojih razlogah, da do glasovani za zakoneki prodlog u želji, da se poboljša stanje učiteljah, tih pobornikah prosvjete, kojim jedinom nam možo prosvačati domovinu (Živio! na strani manjine).

Pošt. dr. G m b u i kaže, da je on bio u isti promjenio 1874., pak 1878. i sad jo promjenjio i svaki put na boljak učiteljah, 8 toga svoga čo se oni moći osvjo dočiti, da zomaljske zastupstvo mišl uvjek za njo i nado trebati činiit prosvjedah kao što su neko vrijeme htjoli.

Pošt. DeFranceschi moli konac debate, što se i prima.

U odno svoj raspravi uzima ričo pošt. Spindić i predlaže kod §. 28. da bi se plačo ženskoga učiteljskoga osoba izjednačilo sa onimi mužkoga učiteljskoga osoba, jer žensko moradu prođi iste nauke, meradu se isto traditi, imadu isti posao kao i mužki.

Pošt. dr. Laginja podupire predlog i voli, da koliko jo njemu poznato, imadu u Istri pravie uzdržavati.

Pošt. Dr. Constantini voli, da upravo s toga, što imadu žensko pravo udavati se, netrohaju toliko koliko mužki, jer jo mužkih dužnost obitoli uzdržavati. Izvjestitelj dr. B. u b b a je proti predlogu g. Spindića, jer da i ostala pokra-

Žali što dolaze nekoga gospoda u zemaljski sabor, no da zastupaju interese Istro, nego interese lozode izvan Istro. (Smjeh na hrvatski). Na to pobija svojim načinom pojedina opazko dra. Volarića.

Pošt. dr. Volarić moli za rješenje osobnih napadajah, koje je izustio pošt. Campitelli, nu rješi nu dodade predsjednik, rekav, da po domaćom redu nemože nijedan zastupnik govoriti pošto je razprava zaključena.

Iza toga prihvatit vedina obradom za god. 1886. Nakon predloženo II. točko dnevnoga reda, t. j. proraduna desetina za god. 1888. rodo pošt. dr. Laginja silno dođe talijanski. Održem se prava služiti se kod ovo prilike svojim materijalnim jezikom i to radi toga, da nebudu mogao nitko predbaciti, da ga tužimo; u jeziku njemu nepoznatomu. No hoću ipak svojim jezikom u kratko silno dođe izjaviti. (Napram predsjedniku): Iskreno mi je žao, što prosvj. g. predsjednik nepripuzna ni nede da pripozna, da je jezik kojim govori isto istarski jezik. (Buzni: Hvala na hvali). Nastavlja zatim opet talijanski. Izjavi da nede glasovati za prihvaćenje proraduna zemaljske razstorožine, budno je još uvijek nezavršeno po nadjeli, protiv kojim se manjina već više godina bori. Od strane vedine opravdava se namerom kod uterivanja tim, da su bilo tako. Jestine, ili da se porazni uradi silno dočeka se stvar završiti. U prvom slučaju moral bi se yvorovnici zadovoljiti umanjenoj duga, a u drugom slučaju bilo bi pravudno, da država jedan di svoje namerosti plati popustom duga. Govornik je prijedložiti godinama tvrdio, da razstorožni dug neuvija prioriteta pred privatnim uknjiženim transakcijama. Vedina se jo tomu protivila, to ako imado ona pravo, tad su svi stročkovl za uknjiženje završiti. Učlavljanje moralo bi biti u svili porovnici kotarili razmjerno, nipošto pako takovo, da plaćanja nekoli daništel i kancijer kapital, a drugi nitl interes, tako, da se skupini dug pravo za pravo oduvise polaganu umanjuje.

Napose razliko veliko troškovo kod upravo ono zaklado, koje bi morala nositi upravo pokrajinska zaklada, pošto stoji pu riedih g. izvlastitoja tih spajno.

Dokazuju, kako u razmjerni godišnji dohadet i troškovi upravo to zaklado Istro stoji 80 putl i više, nego li u nekoli drugih pokrajinskih nako državo i to usprkos tomu, da su nadjelji pvenal vedina, kao gov. Campitelli i Amorosa ved god. 1873. obodali konno likvidacije i umanjenoj troškovah to zaklado tim, da se povise plado, to da se ustanove nova mjesta kod pokrajinskih službah.

Dokazi g. zastupnika zahtovado gospodu od vedino u volik liošino i to odmah na početku stin jo dr. Laginja dokazao, da jo račun i u samih brojkah pogrešno. Zatim progovori pošt. Gambini konušjed pobiti dokazo prodgovornika, što mu stvarno nepodje za rukomu. Kadl toga predbacio je manjini, da jo nevoljano, to da agitira nedozvoljenimi sredstvi. Razumije se po sobi, da jo popratiše porođko obdinstvo silnako neprijetno navale burmim odobravanju.

Pošt. dr. Laginja odgovori posvo kratko g. Gambini-u iztaknuv, da jo on govorio samo stvarno bez uvredah, tumado predmet po pravi i vlastitaj dužnosti Nijedan dovjek nije nepogrešiv, dakle niti članovi zemaljskoga odbora. Gambini morao bi govornika stvarno pobijati ako to može, a no kao što jo uđinio sad napose drugim dijelom govora, spominjujući stvari, koje nospadaju na razpravu.

Pošt. Gambini stado nakon toga još više navaljivati na manjinu sbog nevoljnosti i agitacijah, a galorija mu radi toga tako živo odobravalu, da ju jo morao predsjednik oponentu.

Pošt. dr. Volarić odgovara na osobni napadaj g. Campitelli-a rekav: kao što nije imala vedina zemaljskoga sabora nikada obzira na naš jezik, upravo radi toga odlučio sam jo neobazirati se na talijanski jezik, ved govornici u zemaljskom saboru izključuju hrvatskim jezikom. Gosp. Campitelli tvrdi sam, da živimo in una Provincia mista, to je dakle dosta žalostno što on nerazumije našega jezika. Još žalosnije jo pako, što nam vedina niti našoga jezika nepripuzaje. On bi imao znati

Pradednik otvorio sjednicu u 10 1/2 satih prije podne u prisustvu 26 zastupnikah; galorija bijaše puna.

Nakon predložena zapisnika, koji predsjednik, da mu jo stigla iz Beča od talijanskih sveučilišnih djakih molba za podporu; nadalje, da mu jo e. kr. namjestnik brzojavio, da će danas poslati, e. kr. savjetnika financijalnoga razvlastelstva g. Fabricija, da sudjeluju kod progledavanja desotinske uprave, i napokon da jo zemaljski činovnik g. Vonier naglo umro. Sabor izjavi na to svoji sudet tim, da su svi zastupnici ustali sa svojih stolcah. Iza toga prošlo se na dnevni red.

Pošt. Sbišić, kao izvlastitelj posobnoga odbora, predložil, da bi prošlo godine izabrano povjerenojstvo potanko predložilo šumsko pitanje Krasu, da bude zatim uznogno sabor o tom predmetu savjetno razpravljati.

Pošt. Jank u podastiro predlog u slovočnom jeziku rekav, nu je on predložio, nu bi se visokoj vladi preporučilo, da sazove povjerenojstvo, koje bi predložilo šumsko odnošenje u gorjoj Istri. Stavio sam taj predlog budno osvjetločen, da kao što jo sada, nemože to pitanje dalje trjgati. Visoki sabor primio je u nedeču taj predlog, a visoka vlada priznaje u svojoj odgovorovni hrvatskome važnost takova povjerenojstva. Želim pako, da vis. vlada nekako izključuje ovo, kojli se to tiče. Ipak se nadam, da će takvoj tako sastavljeno povjerenojstvo uvideti, da jo silna potreba, da se naredo šumski odnošaji tako, da vlastnici nadjeli odskoju, to da će u tom smislu svojo predlogo staviti.

Osvjetločen sam, da se nobi postigno takav cilj dosadnjim postupnjim vlastnih izvlastija, a niti li bilo uspjeha u skupnini, javnom smislu. Priznajem, da vis. vlasti radi o tom, da bi se Krasu pošumilo, bilo vedino, bilo šumskim drovčino. Nu nježno preostro postupnje postiglo jo često upravo protivno.

Spominjem samo, da se jo u zadnje doba pojedlo m. pr. u Podgradu mnogo vednoga drovčija, jer se jo zabranilo sjeci u šumi. Hodo da podignu živuštvo u pri tom imno podignu stalo. Zivotinja mora trpiti u galloci.

S li razlogah preporučam vis. vladi, dr. bi u vrijeme kod povjerenojstvo svrši svojo posme, postupnja manjom strogošću nego li do sada, t. j. da bi za to vrijeme dozvolila sjeci ondje, gdje m šume podljevano, i to tako, da bi švatko u svojom dijelu sjekao. Stajla noka bi se polibrak starim načinom, kako se jo to prije činilo. Tim će se pako uviditi i dnlji uspjehi biti do lugalj.

Pošt. dr. Volarić progovori za tim hrvatskim jezikom izludu važnost urodjenja šumskoga zakonika a jedno etrano, a drugo pako, da valja navlastito šuvati pravice vlastnikah šumo. Vlada izvršuje često zakon prostrogo, o čomu navadaju govornik primjernih a otokl Krka izludu napose, kako jo izadno komonar dvis nurodo o vršenoj dočelnih zakonih; prva jošt od 23. julija 1886, kojom se zahtjeva od obdinah i moralnih osobah, da se ugovori izmajšnija predložo političkoj oblasti na odobrenje i tada tolar zadovolju prava vrelunje, što nije za stalno po samom šumskom zakonu opravdano. Pri tom se pozivlje nu šumski zakon, no ta izjava nemože biti po mišljenju govornika temeljita. Političku oblast imado po zakonu jedino pznati, kako pojedini šumu uzgajaju.

Vise ayvencuata naradba komosara mjeha se u nutarnji način šumsko uprave, nu što pako političko oblasti neimaju prava. S drugo strano govori pako narodna od 23. julija 1887. o stvarih, a kojini se ona narod nosilazo. Kud nas jo kras, a ono što jo drugdjo moguće, nemože se kod nas ovršiti. Osobito mora se u obzir uzeti na morsku stranu, koja mnogo škodli, a u drugo strano ninožuo se našo šumo ubrojiti među šumo u pravom smislu riedi, kad nas onoga zhljavati što se od viedko šumo traži.

Govornik dokazuje nadalje, kako valja obzirno postupati na šumom, osobito što se tiče rezanja šibah, koje izraati iz trupinah i koje obdinoto mnogo raba.

Predsjednik presjeco govornika izjavljaju, da nije baš njegov običaj predložiti govorniku, ipak da mora u ovom slučaju spomenuti, da treba razpravljati o tom, da li se imado izabrati posobno povjerenojstvo za šumsko poslovo ili no.

Govornik nastavlja zatim to prosli, dr. bi se pretežlo šumsko narodbe iakođer za otoko u koliko jo to potrebno, to da se odredi, da li povjerenojstvo svojo ajavovanje protežlo takodjer na otok Krk.

Na taj hrvatski govor, kojega su i zastupnici i obdinstvo mirno slušali, odgovorio je vladin zastupnik Eliaohogg, da jo lahko moguće, da je jedan ili drugi činovnik sbog prevrličko brigo li iz drugih razlogah šumsko narodbe prestrogo šuma.

Pošt. Sbišić kao izvlastitelj rodu, da mu jo što nije razumio govor gg. Jank i dra. Volarića, jer su govornili jezikom njomi posve nepoznatim. Želi pako, da bi bio njegov predlog prihvaćen. (Živio na hrvatski).

Predlog bijaše primljen jednoglasno. Pošt. Sbišić nastavi, da pošto jo predlog primljen, jošt naravaka poslodicia, da se sada no upuštano u razpravu zakonsko osnovu o obdinah i zadružnih šumah; jer će se moći o tom zakonskom predlogu razpravljati tokar tada, kada bude imao sabor potanko izviesće od povjerenojstva. Predložo nadalje, da se o tomu odmah glasuju. Taj predlog bijaše takodjer jednoglasno prihvaćen.

Vladin zastupnik g. Eliaohogg rodo na to, da jo zahvalna posobnomo odboru za protrosivanie, zakquako... naprava. Sada ga dudušo jur svojo mišnje izreklo, ipak da jo još nešto knaziti. Uprava šumah — rodo — da jo u slabom stanju, a jon je uvjeron, da do dočieno povjerenojstvo zaista savjestno svojo dužnost učiniti. Volika mogućli još pako u tom, što do se to pitanje za više godina zatognuti. Toga radi žali, da bi se dočieno zakonska osnovu razpravljala, a to tim više, jer valja povjerenojstvo razviditi šumsko odnošenje, a zakonski predlog govori o šumskih činovnicih.

Pošt. dr. Laginja govori jedino za to, da izjavi svojo mišnje, jer se na nadoš g. vladinoga komosara nosilazo toliko, da bi ved sada bilo prihvat zakona neobhodno potrebno. Niti jedan član odbora nije protivan, ali želi dobro uvredjenje šumsko upravo a to upravo želi i sav odbor. U nadošu se dakle namjeram vlado neprotiviti, nu zakon mora biti takav, da neozbilmo posvo pojum prava o vlastitostvu, to da se urado šumski odnošaji i ostalimi gospodarskiml plitnjaj puenstvna. U takovih plitnjaj nobi imalo biti molju naml stranidvatna, nu šumsko plitnjo jošt sada tako odlično i tako abstrakčno od svih drugih gospodarskih plitnjaj, da do se sada, kad se bude kulturna povioat našo dobe pisala, morati kazati obzirno na našo krajovo, da se jo za šumo skrbiho a puk zapušadalo.

Izvlastitelj g. Sbišić odgovori takodjer vladinomu komosaru sa izrekom: quod difertur, non aufertur (što se odglađa, nezabacuje se). Kada nudaljo, da nije protivan svakomu zakonu glodo šumah, nu ipak jo protivan obliku istoga i vromou, u kojom se ga kani odživotviti. Kada se savjestno upoznaju ovo okolnosti, tada do se tolar izvrtiti zakon, kakav bude potreban. (Živio na hrvatski). Takodjer taj predlog bijaše prihvaćen a tim bijaše zakonska osnovu odklonjena.

Predsjednik oglaš, da do prošnje proti ovoj zakonskoj osnovi izručiti povjerenojstvu. Pošto jo pako imo započeti odbor za progledanje desotinske uprave svojo posao, zaključil predsjednik sjednicu u 11 i pol satih izjaviv, da do biti buduća sjednica u ponodjeljak.

Pogled po svijetu.

Trst, dne 18. decembra.

Austro - Ugarska: 8. t. m. obdržavalo se jo u Beču pod predsjedanjem cesara vojničko ratno viedo, koje se jo bavilo ponajviše pitanjem o postupku u pogledu nabiranja ruskih četah ec gailičkoj granici. To viedo zaključilo je nu predlog nadvojvode Albrehta, da za sada nisu nužno u tom pogledu nistrijaja i nadalje umnožavala svoje četo, da do se tada izdati potrebite naredbe. Ako bi do takvih mjernih moralo doći, to bi se valjda najprije sastali skupni ministri u konferenciju, da utamne postupak, a potom bi se sazvale delegacije da rotiraju kredit.

Pokrajinski saburi jošte svi djeluju. U istarskom je saboru i opet jedna sjednica bila burna i to pota o kojoj donošano obzirno izvješće u današnjem broju, nu kako se čini primili se sa vikaži vedino, to se sada za govornah naših zastupnikah pristojnije ponašaju. Gorički i kranjski sabor razpravljaju proraduno za buduću godinu. Dalmatinski sabor jo bio pretignuo svoje sjednice dokle nisu odbori potresli nake predloge; sada

60 razpravljati o vjerskijem zavodu i o pripojenju dalmatinskih željezničaka sa bosanskimi. U českom saboru podnio je dr. Gregij predlog o naredbi ministra glede srednjih učilišćah i u obrazloženju oštro napao ministra dr. Gautscha. Dr. Rieger podnio je predlog, da se prilikom jubileja četrdesetogodišnje vladanja Njeg. Veličanstva cara Frana-Josipa ustanovi kakva humanitarna zaklada. Predlog je bio jednoglasno prešamo proglašen. Tako je bio i u dolajno-austrijskom saboru primljena predlog o istoj jubilarnoj proslavi i prodan desetorici saborskih članova u pratnji. U galicijskom saboru razpravlja se sada zakon o potpisano se je prošloga čedna u Rimu trgovački ugovor medju Austrijom i Italijom. Glavno ribarstvo u jadranskom moru, kao da nije bilo nikakvih prigovorah, jer je ostalo sve pri starom. I austro-njemački privremeni trgovački ugovor se je prošle čedna u Beču potpisao; stari se je naime ugovor produžio do 30. junnja 1888., a ako ne bude do 15. febraru 1888. s nijedno strane prigovora, valjati će od tog vremena za jednu godinu dalje do u ono doba sa otkazom od jedne godine danah.

Bugarska: U Bugarskoj su komandanti jako nesložni. Ni u saboru nima prave sloga, te do daleko bit valjda istina, da je položaj princa Koburga jako nesiguran. To potvrđuju jošta jedna viest, koja kaže, da nije princa Koburg mogao u Belgiji sklopiti zajam, jer ja dotično finansijsko društvo dobilo iz Sofije privatnih ubavio-stih, da je pail princa Koburga jako blizu.

Francuska: Novomu je daleko prodajniku francusko republiko Sadi Carnota pošlo za rukom sastaviti sljedeće ministarstvo: Predsjednik Tirard, koji je prouzao i financo; Flourens vanjske poslove; Fallieres pravosudje; Sarrien unutarnje poslove; Mahy moraricu; Loubot javno radnje; Dauterme trgovinu; Viatto poljodjelstvo; Raynaud vojno ministarstvo pomutulo se je generalu Lagerot.

Frana i Jurina.

- Fr. Ča bi rod, da su nakanili tinjanski šarenjaki nekih muži kohl i naši balotat?
- Fr. moru drugo do stranko storit, i to jim je najveđ, da nepride "quel grande erato" u raprezentancu, zađ da on zato m.
- Fr. Pajsa viru al su šegavi, ma da se je otol š njima združiti, da nđ da bi dobar bil, i da bi pomogal tužno kmoto gnjaviti još bolje.
- Jur. Ma noku si to iz glava abiju, od to muko kruha nebudo.

Različite viesti.

Istarski sabor VII. sjednica dne 12. t. m. 1887. Medju probenjem znamenito je ono, da Nj. Veličanstvo nije potvrdilo zakonske osnove, poprimljenje u lujstvom zasjedanju po vođi o odlonjenju buzetškoga kredita od buzetške občine, odnosno ob ustanovljenju posebno občine u Luvicima. Izpravilo se se prošnje glade dieljenja mjestnih občina Pazinske i La-

bijaško. Izvjestitelj dr. Costantini, rokv svega i svakešom proti sadanomu stanju občina Pazinske, utvrdilo je, da je saborski odbor već sada osvjedočen, da su dotične molbe opravdane, pošto pako je, k. kr. vlada izjavila, da se ne može izraziti o toj stvari, zato se nalaze zemaljski odbori, da točno razvidi okolnosti i u budućem zasjedanju podnese oduševno zakonsku osnovu. Pobjiljali su ga. gg. Luginj i Spindeli i razsvjetlili brigu predjajnih upraval, imenito za "civilita o cultura", kojom se gospodri uvijek toliko hvastaju. Pošto su oni svoje navode potkriepili sa podatke, slabo su jim gospodri vođine mogla odgovarati.

Rapravilo se je nadalje obradnju vjerskijegakoga zavoda za god. 1886. kod kojega je uticao u razpravu pođ. dr. Luginja i iztaknuto nekakva pomaljanja. Izpravilo se je također zakonoliti predlog glede promjone 8. 27 zakonliti vjerskijegakoga zavoda. Tim se hoće uzakoniti "Prilopalanu" u kojem se govori o razlikah, Camicitali, Babindor i Sbiša. Izvjestitelji dr. Fragniecmo odgovorno je nađinom, koj se biš no dolikuje u saboru, tako, da su gg. manjstvo moralni višo puta prezirno uziklavati.

VIII. sjednica istarskoga sabora dne 13. t. m. 1887. Poslje predlana o odobromu zapisnika, prediznjelo sjednice, pozvano je presvi gosp. prodajednik dra. Volvrića, da prošliti interpolakciju prihvatim u tu o. kr. vladi. Interpolakcija potpisana od članova manjine rali o spali hrvatskih i slovenskih, kojih prevladavajuće zemaljski odbor. Predpostavljenju, da je to provodn tom. drž. zakona, pita se, dali je zov ispetan kroz o. kr. manjnostku postastro Nj. Veličanstvu na prošliti odluku odredbo zam. odhona, kojim ovaj zahtjevu provodu hr. i slov. dopisnih; i ako nije hoće li se. predloženo; gosp. namjestnik razviditi šlvar i učiniti shodno da se po zakonu uredi?

Dr. Vidullich izjavlja, da je Interpolakcija napramen proti junti i njemu, i da nije loga, što se nije na njega upravilo. U ostalom on će ju dati onomu na koga je upravljena. (U vrijeme šitajnja kao i kasnije govora hrvatskoga bilo je mirno i na klupah vođina i na galeriji).

Kod obradnava poljodjelaskoga pokrajinskoga vjeća za god. 1886. prizvano se je dr. Volvrić u podujlom govoru proti raznim manjim u štitu slaveneskoga pučanstva. Poslje njegova govora poprimilo se je kono razprava. Kod prorađnava istoga vjeća za 1888. progovorio je podnje pođ. Babindor, u pođ. Spindeli progovradio predjedništvo vjeća, nek se zauzima kod o. kr. vlade i kod zem. odbora, da se dno čim veđo podpora za školsko vrta. — Kod zakončeskoga predloga za cestu Dragud — Gornju preporuđio je pođ. Spindeli svisenje ceste Dragud — Buzot, u pođ. dr. Amorosio dan mi je povoljan odgovor. — Bez razpravo bilo su poprimljeno nekakva promjena zakona o lovu divljihča. Kod razpravo prošlita za ustanovljenju posebno občine u Klancu govorili su pođ. gospodri Ortmanuz i Spindeli.

Prošnja izradulo se je junti za razvid i eventualno predloženje zakonske osnove u budućem zasjedanju.

Isto tako se je učillilo i na puašnja za ustanovljenju posebno občine za Dragud, Grimaldo, Kula i Radice. Kod ove dokazno je pođ. Spindeli bioval, da se leta nemožo uzeti kao prošnja dotičnoga pučanstvu već sama pojedinačni, izazav možda srva Dragud, jnk da nebi nit trebalo šititi činijih izvidah, tim manje, što je junti pred osam godinah zabudliti prošnja za posebnim upravu Draguda i Grimaldo rali nestasles intelligenije. Čudo bi bilo, zaključnje, kad bi se u osam godinah usojliti intelligenija nesamo za posebnim upravu nego i za posebnim občine.

Sljedeća sjednica četvrtak. Nije još stalno da li će zasjedanje ovoga tjedna svisliti, ako i budu sjednica petak i subota, kao što je nada.

Novi urednik "Edinosti". Odbor političkoga društva "Edinosti" pooblastio je u sjednici od 11. t. m. dotičnom komisiju, da urednikom "Edinosti" g. Lovorom Zvabom, koji prouzimlje 1. jonnara 1898. urodištvo i upravitelstvo toga lista.

Slavljanika Gitaonica u Trstu. Na Silvestrovu vođor dne 31. dec. t. g. biti će skupna vođora u društvenih prostorijah, a za tim slobodna zabava.

Drugo zabavo biti će kasnije javljeno. **Trčanski Sokol** imati će dne 7. jonnara 1888. u redutnoj dvorani kazališta "Politi. Rossotti" svoj veliki ples. Kako svako godine, nadamo se, da nećo ni ovaj ples znostati za ostalimi vrlo sjajnimi plesovi našega "Sokola".

Dolavsko podgorna društvo u Trstu imati će dne 31. decembra t. g. u redutnoj dvorani "Politeama Rossotti" veliku veselicu bogatim programom. Predstavljati će se dve veselo igre i pjevati višo liopih sborov. U programu što će se kasnije objaviti, biti će i šaljiva tombola. Za tu zabavu čino se veliko priprava, a sudili se po tomu, to će biti jedna od liopih veselo

lica što ih je ovo vooma važno društvo pridrollilo. Upozorujemo već sada naše občinstvo na tu večer, da njoj mnogobrojno prisustvuju.

Iz Pijona nam pišu 14. t. m. da su ovih danah tamo napovadali občinsko izbore za podobnu Pisanu. Brali će se u ponođnjak i uttrak t. j. dne 19. i 20. t. m. Očekujemo od naših čitliti Pijanačani, da će složno birati došlito i poštenu mužu svoje krvi i joška. U to imo Bog njam pomogao!

Zupnikom u Kaštelu (Castelvenore) imenovan je ipak g. Pietro Zoban, proimda se je u "Edinosti" i u našom listu upozovlilo dotično oblasti, da ređoni gospodri nepozna josika budućih zupljanah.

G. Zoban izradulo je dođeno u uredništvo "Edinosti" našomu uredniku "Prilopalanu", koji biljako judio u "Edinosti" izjavio, i kojim tvrdi, da pozna hrvatski jozik, na toka njam oprostti, mi mu toga nevjurjivamo. A nevjurjivamo mu toga s razloga, što njam rekose vjorodostojno osobe, da g. Zoban nezna hrvatski a još manje slovenski, a u tom naš podkritku i u dijeljenju, što je on judio negovljevo našega urednika taljanški (valjda kao dokaz, da znao hrvatski — imko tvrdi u "Prilopalanu") proimda ga dobro poznaje i proimda znao, da naš urednik i hrvatski govori.

Nadjo li kojim slučajom g. Zoban u raku ova poruka nekakvo slobodno izjavio o našom listu kao što se je dostojno izjavio o "Edinosti" (kao bavo valoncena delj "Edinosti" non mi šavno šrao) al naka znado, da će njegovu stado od njoga smilitjavati, da ga uđi, podudajto, tješi i kriepivi našim jozikom, to da do on odgovarati Bogu i ljudom nebudo li, nepoznavajuć jozik, hoće li mogao vršiti svojeg svetog zvanja. U ostalom on je samo imenovan zupnikom u naš dahnju poalodice odgovoril su i oni, koji ga budu kasnije zupnikom potvrdili.

Košljun. — na otoku Krku. Pišu nam od tamno dne 13. t. m. Molimo Vns, da bito javliti u voloočenom listu "Naša Slova" o lopevu danu što ho ja ođredlilo, na našu molbu, via. manjostništvo u Trstu za otodiđ Košljun. Sastoji se taj dan u urasnom devetju i to preko 4000 stabilnih enogoriatu, lipo, divljeg kostanja itd., a do 60 komaduh raznih vođak.

Uprav se je ovdje osjeđala neostastak takovih stabilnah, koja bi sa domaćim drvočinom mogla sastaviti onu raznolikost, koja je kadra učiniti lopl utlak na oko ne amno noulca, vođ nauđnosa, dapađo istoga istenana biljaru, tor u svakom poglodu da moga primiti Košljunu onu važnost i zanimljivost, koju on jur posjeduje u pogledu miravnog svog položnja i radi svoje povjestiniki otone i vrline.

O dolišti občine Pazin doznajemo iz Poroda, da je u sjednici 12. tek. m. došla na razpravu diehtba Pazina i Lubinja. Za listu govorilo je dr. Costantini a proti nam tomolju stalnih podatkah gg. Luginja i Spindeli, to bi primljen predlog, da zemaljski odbor, prodvih odnošnje, pošinea u budućem zasjedanju dotični zakoniti predlog, toliko gloda Pazina koliko gloda Lubinja.

Ali pred ovom razpravom prošlita o prodajednik odpis ministarstva, kojim se nupovrdjen vrta zakon lani stvoron o dieljenju buzetško občine i za potdujljuu motivacijom.

Nepozna jezika puka. Jodan istarski zastupnik dođao je u nodelju na željezničku postaju u Harpeljo te zapita dotičnoga činovnika slovenski, da mu dno vozi list II. razreda za Trst. Činovnik taj pruži mu na to vozi list III. reda i zamrejajla njemački oionu lista. Naš zastupnik vrati se u Harpelju i u ovoj vozi list II. razreda. U to pristupi k blagajni prodatočni postaje, to ređo podrjednomu činovniku njemački, da gospodri traži vozi list II. razreda za Trst. Na ni toga, ređi, da g. činovnik nije razumio, for izadao zastupniku vozi list II. razreda za Trst i natrag, što je naš zastupnik tekak putem za Trst opazio.

Upozorujemo za sada sl. o. kr. proimno ravnateljstvo u Puli na onoga gosp. činovnika u ujedno molimo, da pazi, da se kod imenovanja željezničkih činovnikah za Istru u prvom redu u obzir uzma poznavaanje jezika ogromno vođino pučanstva pokrajino.

Iz Buzetškine pišu nam 14. t. m. da je občinsko zastupstvo zaključilo, u svojoj sjednici od 26. septembra medju ostalim i to, da imaju i Miranežani pomoć prošiti poroz za zvonovo župno orkvo na Vrlu — u koliko to razmjerno na njih spada.

G. Matteo Giovanni Grossicli iz Draguda učinio je Miranežanom utok proti

gornjomu zaključku zastupstva, proimda je isti poave opravdan i zakoniti.

Svako pametan čudi se nevoljnim Miranežanom, da su se dali zapeljati na svoju škodu i šramotu. Utok taj uvredljiv po občinsko zastupstvo i dostajan namoga šastavljaja, pribićiti čomo u svoje vrilome bude li to potrebno.

G. Grossicliu (on se inađe piše i Grossi), proimda se nalazi na groblju u Dragudi na apomonicu njegovih pokojnih, koji nisu zaleta iz Firence potekli, izklesane imo alledodim pravopisima "Grozlich" porudano, da nomađuje: nevoljnoga pulca, jer bi se moglo i njemu na rep stati. Zar neznja jada, da avojimi vjeđnimi prosvođi i utoci jodino sobi, koštati a puku moralno i materijalno škodi. Sada mu mogu lipo zahvaliti na radnji i savjetu Dragudani, Grimaldijani, Radčijani i Humljanjani za prošnje, koje njim je sastavio na zemaljski odbor, dotično sabor, sa odlonjenju od Buzota, kojaj da se dogoditi ono što se je dogodilo došnjašnje molbi o diehtbi Buzota, koju je ministarstvo nepotvrđeno ovih danah zemaljskomu odboru povratilo. Sročom nije so dno zavesti veđ 8—10 obđnarah; dođim su so ostali obratili na vladu molbom i izjavom, da nećo ništa čiti o posebno občini, kojaj bi bio M. G. Grossicli nadolnikom.

Snlam u Tinjanu: Občinsko glavarstvo u Tinjanu šalje nam oglas (inkako talljanaki), ali ušamo se za poaladni put, kojim omnanjuje, da će našim odpisu o. kr. manjostništvo od 18. novembra t. g. br. 19950 biti od sada svako godino drčan u Tinjanu još jodan dragulj našim svakovratne slvolitnje i drugih stvarih u trgovini dopustitih, i to u utrak prije 17. jonnara — dan 8. Antona — tako, da do prvi sajam biti dne 10. jonnara 1888. Za taj sajam kao što i za ostale u onoj mještnoj občini, biti će prodavaoal oporoloni sajaljnitate pristojbe. Odnosni sajaljnisti pravilnik imalaj so izložon u občinskom uredu.

Javno zahvalo.

Dragi Omišljani!
Na ljubavi i dobroti, koju sto mi prigodom moga potgodiljnoga boravka medj vami izkazivali, najljepšo vam so ovim zahvaljujem. Vjurjujo mi, da čoto mi do smrti u ugodnoj uspomoni ostali. — Svim onim pakoi, s kojimi se imam mogao osobno oprostiti, klisom srdnađni s Bogom!
Na Poljičli dne 10. decembra 1887.
Ivan Makulja, učitelj.

Pe dovršenam ispitu na učiteljsku u Kopru darovali su savnan "gospodri učitelji, Slovinci i Hrvatji, državu sv. Orla i Metoda u Ljubljani 9 for. i 85 uvč, na čomu njim so ovim potpisani što srdađnijo zahvaljuje.
Ljubljana, 10. decembra 1887.
Dr. I. Vošnjak,
blagajnik društva "Sv. Orla i Metoda".

Na 6. t. m. blagoizvollo je g. Mirko Jelušić na prijateljskom sastanku u Kastru sabrali pripomoć potpisanomo društvo u iznosu forinta 12,50, na čom so njemu i poštovanog gg. darovateljem najtoplije zahvaljuje.

"Kastavsko dolavsko društvo"
U Kastru, dne 11. decembra 1887.
Milan Duklić,
predsjednik.

Dopisnica uprave.

Od 6. novembra do 6. tek mjeseca pripostaće nam predplatiti: P. u. gg. A. D. Čopić za 2. t. 87. — M. M. Zadar do 31. marea 88. — P. P. Trst za 87. — A. K. Buzot sa 87. — S. S. Buzot for. 80,85 na račun za štatenje za 87. — B. V. Ljudar za 87. — Čit. Mirkopalić do konna 87. — M. D. Gorica do konna 87. — T. F. Vočn kroz M. Zagreb za 80 i 81. — A. O. Stinjan za 87. — N. M. Mušično, Poljanec za 2. t. 87. — J. K. Čotliju za 88 sa 2 izistika. — S. S. Promontor for. 10.14. — I. D. Zadar za 88.
P. n. Pripiravtor Kastav. Primlamo i postalat do Vam a. kalc. Zeltto.
NB. Umojlja, njo oju našo prijateljstvo. U Kastru i dragulj, koj pod avojimi imenoin dobiljavio višo izstasak, za razno štatenje, da nam, kad nam štogod novca šalju na račun štatenja, ne šaljavu lko šilje, već nika oni sami račun svakega pojedinka. Mi ne trebam znati nego koliko je u zbed plaćeno za sve izlase, koji idu pod jednom pastozom.

Lutrijanski brojevi
dne 10. decembra.

Šed	42	23	15	86	8
Gradac	161	58	21	7	27
Temušvar	16	39	2	83	57
Brno	67	70	66	87	61

dne 14. decembra:
Innsbruck 88 16 50 24 77

Tiskara Dolena.